

פרוטוקול ט"ז 54 / ג

מישיבת הועדה לחינוך ותרבות, שהתקיימה ביום ד',
כ"ז בתמוז תשי"ד (20.7.54) בשעה 8.45.

=====

- נכחין: חברי הועדה: ח. בוגר - היו"ר
- ש. פרסיץ
  - א. רוזנאל-נאור
  - ד. נצר
  - ז. כפרית
  - ר. צברית
  - י. דוונברג
  - א. ברטן
  - ט. גרם
  - ג. כלפון

פוזמנים: סר החינוך ותרבות פרופ' ב. דינור

סר שריד - מטעם משרד החינוך

סר אבידור - מטעם משרד החינוך

גב' סטנר - היועצת המספטית של משרד החינוך

סדר-היום: 1. חוק ליטוד חובה (הוראת שעה) (תיקון);

היו"ר ח. בוגר: פותח את הישיבה.

אנו מטטיכים בדיון כללי על הצעת החוק.

ז. כפרית: אני מוכרחה לציין בצער כי לא יכולנו לקבל תשובה מפורטת יותר על טעם הגנים וקיום הגנים. וזו בעצם סאלה הקובעת את היחס לחוק. אילו ידענו שהאמת היא כפי גב' פרסיץ, סאלפי ילדים הוצאו, בודאי תבוא הערכה אחרת. כאשר סר שריד ציין את המספר של הגנים המוחזקים, בסך הכל 150, גראה הדבר טטונה בעיני. הרי נאמר שבכל עוליה ומעברה קיים גן, מספר מוטבי העולים וכפרי העבודה טגיע ל-180, כיצד איהוא יכול להיות הסך הכל של גנים מוחזקים 150?

סר שריד: 150 גנים מוחזקים בטאת האחרונים, ואילו יש עוד הרבה טקוטות טאנו טטלמים טכר לגנות אבל הטקום טטתתך בהחזקת הטרותים האחרים, וגנים אלה אינם נכללים בטספר הגנים המוחזקים.

ז. כפרית: בעיית טכר הליטוד פוגעת בקיום גני ילדים, והמספר של 150 הנהיל אותי. ההערכה הראטונה היתה ט-40% טהילדים יטוחררו טטכר ליטוד.

קסה להתיחס: לחוק הזה בטלוא ההערכה כאשר אין יודעים בדיוק באיזה טידה זה פוגע בקיום הגן. אינני טקבלת את עטרת הטנווכחים טאטרו טעלינו לעטות את הכל בכדי לטחרר את כל ההורים טטטלום. אין אני יכולה לומר טנוכל לקיים 9 טנות חינוך חובה - חינם. חוק זה הוא אטנם הוראת שעה, אבל אני מסופקת אם בטנה הבאה נהיה בטצב כזה טנוכל לבטל אותו כפה טלא.

לא טזמן ביקרתי בבית טזטיל, טס ראיתי הרבה ילדים טטנובבים נרחובות, ואני טאד מטטערת טאין טפקד, טאיננו יודעים בדיוק מה הטצב.

נראה לי טגם הערכת החברים לביטול החוק אינה טתקבלת על הדעת, כי הצרכים הם כל כך טרובים, טאין זה דבר פטוט.

גם היחס לבנים הפרטיים לא נראה לי, לא נרצית לי העדיפות המוחלטת לגבי בנים אלה - ללא הכרה, ללא חיפוש אחר גנים פרטיים, כיצד הם מתקיימים, מי היא הגבנת. אני חושבת שאין כל הצדקה לכך. יתגן צריך לקבוע חוקי עזר, אינני יודעת באיזה דרך חוקית אפשר לעשות זאת, אבל מכל מקום יש לקבוע תנאים לפתיחת גנים. בחיפה, המקום המסודר, המספר שקיבלנו הוא ששני הקצוות שונים, וזה מאד מסונה. לכן המטכנה שלנו צריכה להיות תביעה ממסדר החינוך להסדיר את הדבר.

א. כלפון: גם אני מצטרף לדברים שנאסרו ביחס לאי-הבהירות שבמספרים, ובחינוך לגבי ביטוח התקציב לשנה הבאה. נאמר לנו שהסוכנות היהודית תוכל להשתתף בסכום של 800 אלף ל"י, סכום שווה לזה של משרד החינוך, אם כי בשנה שעברה ההשתתפות היתה רק בסכום של 750 אלף ל"י. אולם לא שמענו שהיה טו"ם בין משרד החינוך ובין הסוכנות ושהיתה הסכמה מצד הסוכנות. אילו היה סיכום בשאלה זו, היינו יודעים בדיוק מה נדרש, איפה מנחנו נמצאים.

כידוע הסוכנות מבינה תוכנית לעליה גדולה; ארי יבואו גם ילדים; האם הדבר הזה נלקח בחשבון?

מר טריד: בתקציה הקליטה החדש.

א. ברטון: ברצוני לומר כמה מלים על הנסיון ועל עובדות. האם החוק פגע או לא פגע בילדים. מפי שר החינוך שמענו שהחוק הקיים פגע באופן חמור בילדים בגיל 6. מפי שר טריד שמענו שהחוק פגע ב-4,500 ילדים בגיל 5. וגם כלפי סטטיסטיקה אחרונה זו יש לי ספקות, כי לא ההרשמה היא הקובעת, אלא הביקור של הילדים הוא הקובע. לגבי הביקור אמר שר טריד שאין לו מספרים מדויקים. שמענו שבגב נרסטו רק 60% מהילדים שהיו צריכים להירשם. ואני בכל זאת מקבל ידיעות מטעברות רבות שהגנים נהפכו לפיקציה - במאה אחוז או בחמישים אחוז.

ברצוני לעמוד על ענין אחר, גם כן עקרוני, על סך הנסיון שבעבר. שמענו שהתשלומים הכניסו סך כולל של 600 אלף ל"י, והשאלה היא אם בחשבון סופי כדאי הדבר. ברצוני לומר שאני מקבל את ההנמקה של הה"כ בצד שהדבר אינו כדאי, אלא שהמסקנה שלה עומדת בניגוד מוחלט להנמקתה. המסקנה ההגיונית מההנמקה הטובה היא שבחשבון סופי אין הדבר כדאי ושיש להחזיר את הצעת החוק לממשלה. ואם אין אפשרות פורמלית להחזיר את החוק לממשלה, אני מציע לדחות את הענין.

אני שואל, האם יש לנו זכות להטיל את הנטל הכבד של 84 ל"י, שהוא למעשה עד 100 ל"י, דווקא עכשיו, בעת של התיקרות, כשמחיר הלחם עלה ב-40%, בזמן של מצוקה כספית הולכת וגוברת? לדעתי אין לנו זכות, לאור המצב, לעשות זאת.

אם בהצבעה הצעתי תיפול, אני מציע להטיל תשלום סמלי של לירה אחת.

י. גורלי: פניתי אל יו"ר ועדת החינוך וביקשתי לתת לי אפשרות, כחבר הכנסת שאיננו חבר הועדה, להופיע בפני הועדה ולומר את דעתי בענין זה. יש לי ענין כפול בשאלה זו, במה היא ועאי תגיע לוועדת הכספים, וכיו"ר ועדת הכספים מצטרף לספל בה.

גם בעת הריכוז הכללי טעל בפת הכנסת רעוטי, אם כי לא בכנסתי בפרטים. ואולי יותר מרמז - שלפי המצב הנוכחי המכסימום של 84 ל"י לא יספיק להסדיר את התקציב, אבל לא הצעתי לכלל מסקנה להציע לוועדת החינוך והתרבות להעלות את המכסימום. אני מתאר לעצמי שמשרד החינוך כבר הכניס את הועדה בסוד החשבון הזה, שאם התקיימה הגביה של המשרד, שנתנה 600 אלף ל"י - ויש סיכויים ששוב יקבלו 600 אלף ל"י - הרי המצב יהיה כזה: אם גבו בשנה שעברה 600 אלף ל"י, הרי במחצית הדוטציה של שנת התקציב נותנו 300 אלף ל"י; ואם חסרים לנו, כדי להסלים את השליש, בערך 900 אלף ל"י, הרי צריך לגבות עוד 600 אלף ל"י.

אם צריך לגבות 600 מלף ל"י במחצית שנת הלימודים, בהיקף שנתי זה מהווה סכום כפול. כעת אני מגיע לכלל מסקנה, שאין צורך להעלות את הטכסיטום, להיפך, אילו היתה אפשרות להנטיך אותו, ודאי היה טוב, אבל לא צריך להעלות אותו מאחר שהמטסלה הכינה לינסת הצעה להשאיר את הטכסיטום בתוקפו. אבל אם המטסלה עשתה זאת, עליה להטיק מסקנות: או שהמטסלה תטלים את החסר, כלומר, אם חסר כרבע טיליון ל"י צריך להטליטור, או, אם אין המטסלה מוכנה לעשות זאת, אין דרך אחרת מאשר להכניס את הרשויות המקומיות בעול שכר הלימוד, טסום שבהחזקה הן מטסיכות להשתתף; וגז ישתתפו 4 גורמים: המטסלה, הסוכנות, הרשויות המקומיות - קהרי לא יהיה צורך להעלות את הטכסיטום.

אני מציע לוועדת החינוך להעמיד את המטסלה על עובדה זו באופן ברור ביותר, על יסוד חשבון ברור, ולומר שאין כל דרך אחרת, אלא או להטלים את החסר מצידה היא או להטיל על הרשויות המקומיות השתתפות בתשלום מסכורת הגבנות.

אם תוך בדיקת תקציבו של משרד החינוך - דבר שנעשה בכל המשרדים - תתגלה אפשרות לקטץ בסכום מסויים, אז צריך לדרוש מהמטסלה שהטכסיטים הגלה לא יכללו בקופה הכללית של הקיטוצים, אלא ילכו להטלפת החסר בתקציב החינוך - אם זה לצורך תשלום מסכורת הגבנות וגם זה לצרכים אחרים.

ט. פרטיץ:
סוד כלוי הוא שהמטסלה בודקת את כל התקציבים השנה, ואני מצטערת שתקציב החינוך לא נוצל בטלוטו. התקציב הזה עובד גשנה על יסוד הבטיובות של השנים הקודמות, וכיוון שבכוונותחין בנו את התקציב בשיה לב לעליה המשווערת של האינדקס בכך וכך בקודות. אך כיוון שלא היתה עליה בטספר כל הנקודות, בטארו סכומים בתקציב יש גם סכומים. אחרים שהעריכו אותם בצורה מסויימת ולא נוצלו בטמת האחוזים. ויש מבטיים, בתוכם מה"כ גורי, אשר מעריכים סכומים אלה בטאות אלפי לירות. אם הדבר כך, הרי יכולנו להעביר סכומים אלה גם השנה לתקציב הגנים, ויכולנו לטבוע טמתנו את הספיקות, שהענין הזה פגע בגיל 4 חסר ובודאי פגע בגיל 4. צריך להיות ברור שאם גם השנה החוק ישאר הורגת שעה, לשנה הבאה לא יעלה על דעת איש שהחוק ישאר בתוקפו.

אם אנו דנים על כך מה יש לעשות, הדי טכל הבחינות אני מבקשת טכס שאנו נוריד את הטכסיטום ל-72 ל"י, בטקום 84, באופן טטלז לפחות, כדי להקטין את ההוצאה ולכסות את החסוקעל ידי יתרות בתקציב משרד החינוך.

בסעיף "הגדרות" אני רוצה להציע שינוי בקטר להגדרה "טוטד חינוך טוכר בלתי רטטי". אני מציעה לכתוב את ההגדרה הבאה: "לרבות טוטד חינוך ציבורי בלתי רטטי, וטוטד טטטוד החינוך הנייר בו טטוטד חינוך לילדים בגיל 5 והודיע על ההכרה בו ב"רטוטות", ושהורי הילד או מפורטופטיו רטטוהו והודיעו על כך לרשות החינוך המקומית עם התחלת שנת הלימודים בטעת רישטו". אני רוצה לקבור פעם אותה קללה טכל אדם בישראל יוכל לפתוח טוטד חינוך ולקבל טספיים. אני רוצה שלא יהיה אצלנו גק שיתחייטו אליו טטל גם טוכר אם לא מורטט ב"רטוטות". אני רוצה לדרוש טטטוד החינוך ינהג ביד חזקה, ולא יתן לגן, שאינו עוטד ברטה הדיוטה, הכרה רטטית. וכטן הכרונה היא הן לגבי גנים ציבוריים והן לגבי גנים פרטיים.

בסעיף 2 אני חפצה להכניס טעיף קטן טגם הסר הטכיים לו. השנה היה הנוהג לפיו פוטרו העיריות מהשתתפות טעטית בקיום טוטדות החינוך. כאילו בוטל הכתוב בחוק חינוך חובה, טקיום הטוטדות חל על הטדינה והרשויות המקומיות כטחד. אין אנו רטטים לבטל כלטחר יד את הכתוב, והנטיין הוכיח טטט אנו רוצים להיות חכמים, עלינו לכתוב את הדברים כפי טאני מציע אותם: "אולם אין גביית שכר הלימוד על ידי העיריה פוטרת אותה טן הכתוב בטעיף... לחוק חינוך חובה, הטטיל את האחריות בעד קיום טוטדות חינוך מבוריים על הטדינה והרשויות המקומיות כטחד". אני מוכנה להוטיף, אם הדבר נחוץ, בצורה שיוטכס עליה בין טר החינוך וטר הטנים.

לדעת, צריך להכניס גם תיקון לפיו
 סגני פרטים לדרוש סכומים אסטרטגיים, ברצונו
 למנוע אפשרות שמשרד החינוך לא ירצה להתערב ביחסים שבין הרשויות המקומיות ובין
 הארגונים הציבוריים וימנע, כפי שמנע עד עכשיו, אנו לא נכנס לעובי הקורה.
 אם זקוקים לשותף עזר שטור, ארגוני נשים, ושמכין לשאת בעול זה, צריך
 לדעת שעל הסדינה לשאת בהוצאותיה היא.

גב' סטנדר: ברצוני להעיר מספר דברים, לגברי כיועץ
 טכפטי, ולא לעצם הדברים.

הצעתו של חבר הכנסת ברסן, להחזיר את החוק
 למסלה, אי אפשר לקבל, כי זאת יכולה לעשות הכנסת, אבל לא הועדה. הוטל
 והכנסת קיבלה את הצעת החוק, הועדה תחרוג מטכנותיה אם תחליט להחזיר את
 החוק למסלה. לעומת זאת אין כל מניעה להעמיד את הסכום הטכסטלי על פרוטה
 אחת, טכניקה טכפטיית נותר לועדה לעשות זאת.

אשר להצעותיה של חברת הכנסת פרטיץ; גב'
 פקסיץ טוענת שיש הרבה גנים של הארגונים שלא פורסמו כפוסדות פוכרים, ולכן
 היא הציעה להכניס פסקה בדבר פירסום הגנים הפוכרים ב"רשומות".

ס. פרטיץ: דיברתי על כך שיש הרבה גנים, קודם כל פרטיים,
 וגם גנים של הארגונים שאינם עובדים על רטה
 פניחה את הדעת.

גב' סטנדר: טכניקה טכפטיית אין גנים שלא פורסמו ב"רשומות".
 אם קיימים גנים כאלה זה אינו טבוטס על שום
 חוק, ועל כן אי אפשר לתקן את החוק בדבר שמתנגד לעצם מהותו של החוק.
 טענה כך התיקון למצב יכול להיות, להכניס הוראה שכל הגנים יפורסמו
 ב"רשומות". טכניקה פתרונו את הבעיה של גבי הארגונים, אשר צריכים להיות
 כולם פוסדות פוכרים. חוק לימוד חובה תש"ט אינו מכיר בפוסדות ציבוריים,
 ולגביו אין הבדל בין גב' ילדים של ויצ"ו לבין גן ילדים פרטי. אם שני
 הפוסדות טגיעים לסטנדרט הם שניהם פוסדות פוכרים שאינם רשמיים, ולכן אם
 חברת הכנסת פרטיץ מציעה שיהיה הבדל כזה, יש להכניס תיקון לחוק לימוד חובה,
 ואין זה נוגע להוראת שעה. אני מציעה לדחות את התיקון הזה ולדון בו בעת
 טכניקה את התיקונים המוצעים לחוק לימוד חובה.

אשר להצעת חה"כ פרטיץ בדבר ילד שהוא רטום
 בגן פוכר; לפי החוק הקיים, יכול ילד להירשם בגן של ארגון ויצ"ו למשל,
 אם הוא פוכר, ולומר לעירייה: רשמי לפניך, אני רטום בגן של ויצ"ו. אם הודיעו
 הורי הילד כנ"ל לעירייה, הרי הילד פטור מחובת רישום בעירייה, והעירייה אינה
 יכולה לגבות שכר לימוד, מפילו אם היא העמידה לו מקום. דבר זה קיים בחוק ואין
 צורך לשנותו. אני מבקשת להודיע לנו על כל מקרה שהעירייה אינה נוהגת כך.

גב' פרטיץ הציעה להכריח את הרשויות המקומיות
 להסתתף בהחזקת הגנים הרשמיים; היא רוצה להציע, לא רק שרשות החינוך המקומית,
 לפי צו שר החינוך, תקיים החזקה בגני ילדים רשמיים; אלא גם בגני ילדים
 פוכרים, ואני טבינה שהיא מתכוונת לגנים הציבוריים. לפי דעתי אפשר גם
 בהוראת שעה להכניס כונח חדש של גן ילדים ציבורי, על מנת להבדיל בין
 גני הילדים של הארגונים לבין גני הילדים הפרטיים, ואז צריך לתת אפשרות לשר
 החינוך להטיל חובה על הרשויות החינוך המקומיות לתמוך בגנים ציבוריים.

י.ט. רוזנברג: החוק הזה אינו רצוי, יתכן והוא הכרחי, אך אינו
 רצוי. אין הוא רצוי מפני שהוא מטיל מס על
 סוג אנשים שפויים, ישנם מסים הוטלים על כל האוכלוסיה, וישנם מסים שאינם
 מטלים על כל האוכלוסיה; החוק הזה מטלה בין אנשים לאנשים, לדעת אלה שיש
 להם ילדים בגיל חמש. אינני יודע אם דווקא ההורים שיש להם ילדים בגיל חמש
 צריכים לשלם לחינוך ילדיהם. אם יאמרו לי שהסדינה היא יותר מדי עניה בכדי
 שתזו בעול זה, אז ישלמו כולם.

ברצוני להציע הצעה פשוטה: להטיל אגרה על כל הורי הילדים בגיל חינוך חובה, וזה לא רק יכסה את הוצאות הדרושות לקיום הגן, כי גם ישמר עודף למשרד החינוך. אנו צריכים לצאת מתוך ההנחה שכל מי שטקבל סירות חינוך צריך לשלם עבורו; טאחר שזהו סירות חשובה מאוד, ישלמו עבורו סכום פיניטלי, אבל ישלמו. אין כל הגיון להטיל תשלום זה רק על הורים שיש להם ילד בגיל 5, כי מהו ההבדל אם הילד לומד בגן או בכיתה א'? אם מטנם קיים הבדל, הרי צריך לבטל חוק חינוך חובה לגבי הגן. לדעתי, הורים אלה שיצטרכו לשלם הם דווקא זוגות צעירים שטרם נתבססו, שאפשרויותיהם הכספיות מצומצמות.

אם הצעתי לא תתקבל, אני מציע להעמיד את הטכסיטום על 42 ל"י. ראשית כל, סאובתה של הטטטלה לדאוג לטטון תקציב החינוך וגם לדאוג לשיחוף הרטריות הטקוטיות בעול החינוך. הטטטלה רואה את התקציב בהיקפו, יבואו טוטטחים ויאטטרו סאיזה סעיף אפשר להוריד.

הינו"ר ח. בוגר:
ברצוני לבקש את שר החינוך שיאמר לנו, בונה פידה, האם תוקף החוק הזה יהיה לשנה אחת, האם זו תהיה הוראת שעה? כפי שכתוב בחוק, ואם הוא חושב, בניגוד לדעתו של זה"כ רוזנברג, שיש אפשרות לטטטלה להטיל חינוך חובה לא חייבם.

שר החינוך פ. דינור:
אם הטטטלה הכניסה הצעת חוק (הוראת שעה) - זוהי הוראת שעה.

אמר לדברי זה"כ רוזנברג, שזה אבסורד להטיל חינוך חובה לא חייבם, ישלח לי אם אפשר לו שאבסורד זה הנו נוהג בכמה כדינות דטוקרטיות. והפרינציפ הוא שהסדינה מחייבת את האזרחים לקיים את חסינות והיא לוקחת כסף סאלה שיכולים לשלם. חייבה לוקחת סאלה שאיש יכולים לשלם. אדוני, מתוך ליברליות, רוצה לבטל/חינוך חובה חייבם - זה מטנם דטוקרטי - אבל זהו מה שרוצים כל טובאי החינוך.

זהו

הגן/סירות שנה נוסף, הסדינה מחייבת לשאת בו, אבל אין היא צריכה לתת את הסירות הזה לכל התושבים חייבם. זה"כ ברטן דיבר על עולאים מטכנים שאין להם כסף; אני אומר שיש בארץ אנשים שיכולים לשלם את הטכסיטום ויותר. הכנסת החליטה להעביר את החוק הזה לדיון בוועדת החינוך, ולפי דעמי חובת הועדה היא לדון על החוק כמו שהוא, וכרוזנתו שהוא יהיה הוראת שעה.

כשהצעתי לטטטלה לקבוע את הטכסיטום של 84 ל"י ידעתי שהוא לא יספיק, אבל אני עמדתי לא להעלותו מטנם שחשבתי שאוכל להטיל על העירייה השתתפות בהחזקת הגנים. אני רוצה לומר שביחס להחזקת הגנים טרם היתה מפילו החלטה של הטטטלה.

אמר לגיל 4, כידוע לא דואגים לו באופן מסודר, עד עכשיו הסצב היה, שלהלכה חינוך חובה מתחיל מגיל 5, ולטענה על חטון זה הוכנסו לגנים גם ילדים בגיל 4. וזה העלה את ההוצאות. הציבור צריך לדאוג לילדים מחוטרי יכולת בגיל 4, ואלו החוק צריך לחייב את העירייה להבטיח מקום לכל ילד בגיל 5.

אני מציע שהועדה תעבור לדון בחוק סעיף-סעיף.

א. רוזנאל-נאור:

אני יודעת שאין רשות לוועדה להחזיר את החוק לטטטלה, על כן מציע להוסיף פסקה בסעיף 2 האוטרת, ובלבד שלא יעלה על סך לירה אחת. אותו דבר אני מציע לסעיף 3 של החוק.

לסעיף 4: בטקו 84 ל"י אני מציעה לכתוב, לירה אחת.

סעיף 6 אני מציעה לטחוק.

לסעיף 8: אני מציעה שהתקנות תקבענה כי זכאים לשיחרור (א) כובטלים; (ב) ילדי חייילים; (ג) ילדי נכי טלחטה, כולל בפגעי הסתננות; (ד) ילדי חללי טלחטה וחללי הסתננות.

אנו עוברים לדון בסעיפי החוק.

היו"ר ח. בוגר:

סעיף 1

לטה כתוב, שנת הלימודים תשי"ד או שנת
הלימודים תשס"ו?

י.ט. רוזנברג:

גב' סטנר:

רצינו להכדיל בין שתי השנים, לא לצרפן
לתקופה אחת - סחצית השנה של תשי"ד וסחצית
השנה של תשס"ו - ויחד עם זה היינו צריכים להבטיח את גביית התשלומים שתיצטו
בסחצית שנת תשס"ו.

ד. נצר:

אין אני שתכוננת להציע הצעה בדבר הקטנת
התשלום המכסימלי, גם לא אציע להחזיר
את החוק למסללה; אני מציעה לאשר אותו כפי שהמסללה הביאה אותו. אבל אינני
סקבלת את כל ההצעות שהביא חבר הכנסת גורי. סימון התקציב, אין זה ענין של
חברי הועד. מאחר שסר החינוך סקבל על אחריותו ביצוע החוק, אין אנו
צריכים לדאוג סנין הוא יקח את האמצעים.

היות ואנו נתבעים להאריך תוקפו של חוק
ספעל לפני שנה, ברצוני לוטר מספר דברים, במידה שידוע לי, על ביצוע
החוק בסנה שעברה. מה קרה בריסום בסנה שעברה? - הרטניות המקוטיות
סחוייבות לדאוג סיהיו מקוסות בגנים לכל ילדי גיל חסס, והן בעזרות על
ידי כל סניני ארגונים ציבוריים. השאלה היא, פסלזה סידה היתה התאמה בין
ביצוע החוק לבין קיום גני הארגונים הציבוריים. בעת הריסום לפני שנה,
הודיעה עיריית תל-אביב סכל ההורים הרוצים להסאיר את ילדיהם בגני ארגון
אסאות עובדות וסאים לעשות זאת, והיא, העיריה, רוססת לפנייה סילדים אלה
רסומים וטינני סמענינת בדבר התשלומים. אני רוצה לסאול מה קורה עם הורים
סהכנסתו ילדם לגן בגיל 3, ואינם רוצים להוציא אותו לשנה אחת, אבל יחד עם
זאת אינם יכולים לסלם את כל סכר הלימוד, ספני שהארגון אינו יכול לסחררם
כתשלום על גיל 5, מה שחייבת העיריה לסלם, במידה והסדור הוא באלסנה,
או באותו סוג הורים הסקבלים פסור, והעיריה ססרבת להכיר בזכויות הורים
אלה?

היה גם סקרה שהעיריה פתחה גן בסביבה
סהיה קיים גן ציבורי, וסלא היה מקור לסני גנים, ופתאום באסצל השנה היא
סודיעה - אצלי הגן ריק, בבקסה להוציא את הילדים מהגן הציבורי. אם הטצב כך,
סוטב שהעיריה לא תכסס כלל ילדים בגיל חסס לגנים ציבוריים, ואז הארגונים
הצבוריים יעשו אותה פעולה לגיל יותר נסוך, כי ברור שהם לא יסביתו את
עבודתם.

יש עובדה סצערת בארץ, שבכל פעם צצים
כפטריות סוסדות חינוך לילדים, סוסדות אשר סורידים את הרטה ומזיקים לחוק.
יש ובסוסדות אלה עובדות בחורות ללא הכסרה, סאינן גבנות, גם התנאים
הסניטריים אינם תחת פיקוח, וברור שבעי"ז זו תובעת הסדר.

אשר להצעת חה"כ רוזנברג, בדבר הסלת אגרא
על הורי הילדים בגיל חינוך אובה, הייתי סססיסה יותר לסס חינוך, אסוטל על כולם.
גם על אלה סאינן להם ילדים.

י.ט. רוזנברג: אינני סתנגד גם להצעה זו.

סר סריד:

בענין זה סל קסרים ויחסים בין הרטיות
המקוטיות ובין הגנים המוכרים הבלתי
רסטיים, בעיקר גני הארגונים, לדעתי ההסדר שהיה בסנה שעברה הוא הטוב ביותר
ואין כל צורך להכניס תיקון. יתכן שצריך לענין הכיצוע לתקן ססשו; אם תגיע
אלינו ידיעה על עיריה שבתחילת השנה סלחה את הילדים לגן סוכר בלתי רסטי,
ואחר כך הוציאה את הילדים, דברים כאלה אנו סוכנים לתקן. השנה אנו סולחים את
כסף לארגון באופן יסיר, וזהו אחד הדברים הגדולים שהסגנו, ספני שהתשלומים
לא יעוכבו יותר על ידי הרטיות המקוטיות. לדעתי, בנידון זה אין צורך
בסוח תיקון בחוק.

מה החוק אוסר? - והדבר הזה נעשה בהסכמת כל הארגונים - שהרשות המקומית והמדינה לא יבזבזו אף פרוטה. אנו אוסרים שכל ילד חייב רישום, אבל אם הילד מביא תעודה שנרשם בגן אחר, העיריה אוסרת להורי הילד: אני שמחה שהילד נרשם בגן של ארגון ציבורי, כל לי אין גן, ואני נותנת צו-שילוח אשר יעמיד בשביל הילד מקום בגן המוכר. והעיריה מודיעה לנו שהילד נשלח על ידה לגן זה וזה. על יסוד זה אנו מטלמים לארגונים.

ס. פרטיז:

ברקרה כזה רוב העיריות אינן רואות את הילדים כאילו הן העמידה להם מקומות, כי אם בעצמם. הן אוסרות שהעמידו לילד מקום רואות את הילדים כאילו הסתדרו רק כאשר חנא הלך להירשם אצלן.

טר סריד:

כאשר העיריה מעונינת שהילד ילמד בגן אחר, וסידור זה רצוי לה, היא מודיעה לנו; זכותה של העיריה וחובתה היא לומר, ברקרה ואינה מעונינת בכך: אתה אפנים יכול ללכת לגן של ארגון אמאות עובדות, אבל לי יש גן עם מקומות, ועל כן הוכל ללכת רק על חשבונך. אז העיריה אינה מטלמת וגם אינה גובה מהילד דבר. אין כפיה לא במיטריין ולא בעקיפין.

אשר להחזקת המוסדות. המטלה חייבת לדאוג למסכורת הגבנות בגנים רשמיים; באותו יחס אנו מטלמים לגנים מוכרים. ההחזקה היא על חשבון הרשות המקומית. אם ארגוני הנשים רוצים שהעיריה תסתתף בהחזקת המוסדות, נוסף על המסכורת שאנו מטלמים, הרי הם צריכים להגיע לידי הסכם עם העיריה. אבל אין אנו יכולים להתערב בעניני העיריה. העובדה היא שהעירייה יודעת כל הארגונים לא יוותרו על ילד אחד אפילו, ולכן הן מסתדרות עם הארגונים. אם הארגונים לא יצליחו להגיע לידי הסכם עם העיריות, בזכותם לסרב לקבל ילדים, ואז או שהעיריה תסדר אותם בגנים שלה, או שתטלם לארגונים.

אשר לענין גני הילדים הפרטיים; אני מודה שטעם זה הוא לעת עתה סטח הפקר, וקשה היה לנו, בטען השנה, להתגבר על זה. והטעם הוא פשוט: הדבר דורש טאטנו להעמיד מספר מפקחים גדול, כדי לבקר את כל גני הילדים. ידוע לנו אטנם על גנים שהם למטה טכל ניקורת, יש גם טאות גנים טכלל לא ידוע לנו עליהם, זהו דבר סדורט פיקוח. פעולת הפיקוח החלטנו לעשות בטני טלבים - השנה יש בדעתנו לבקר את כל הגנים הפוטיים והציבוריים. מזה אנו נסיק מסכנות - אם גן טטריים אינו עונה על תקנות ההכרה, נדרוש מטנו סינוי התנאים, ואם לא - נבטל את ההכרה; ואם הגן אינו מוכר - לא נכיר בו. אחת המסכנות תהיה - אסור לשלוח ילדים לגן זה. אטנם מותר לפתוח גן ללא רשות, אבל קיים רישום הגן, ובכדי לרשום אותו נחוצים תנאים, וזה נותן לנו אפשרות של פיקוח. בטסך השנה נסתדל להסתלט על גני הארגונים הציבוריים ובטלב הבא - על הגנים הפרטיים.

בנוגע לרישום אין צורך להכניס כל סינוי. אינו יודע אם חגב פרטיץ התכוונה להכניס סינוי על ידי הצעתה. עד עכטיו הטצב היה כזה: לגן באים להירשם בתחנת הרישום טנפתחת על ידי העיריה. גם כעת הילדים יטאו להירשם בתחנת הרישום, אלא טאם יביאו אישור שהם רטוטים בגן מוכר, ויש מקום בגן המוכר, בטידה טלעיריה אין מקום בגנים שלה, היא טטלף את הילדים בגן המוכר ותטלם עבורם.

ס. פרטיז:

בטנה טעברה היה רישום בתאריך טטריים/טנים רגילים ההורים לרשום את הילדים עם פתיחת הגן - יש גם הורים טאינם יודעים לקרוא טודעות -ויצא טתם הלכו לרשום את הילדים בגני הארגונים. הארגונים אטרו להם: לכו לעיריה. היו כאלה שהבינו, היו כאלה טלא הבינו ולא הלכט. הפוקטיקה היא טהארגונים טודיעים על ידי מכתב טנרטטו אצלם ילדים אלה ואלה.

טר סריד:

לגבי הציירה הורים אלה עבריינים. אם הילדים אינם רטוטים, הם לא קיימים לגבי העיריה.

ס. פרטיז:

היו גם מקרים טנפתחו גנים פרטיים בקרבת הגנים של ארגוני הנשים, גנים טאינם טטלאים את התנאים הטיניטליים ואטר הוציאו את הילדים טגני ארגוני הנשים בצורה בלתי הוגנת. איזה הגנה נרכל לדרוש לילדים אלה? אני רוצה טחוק זה יבטיח כי ילדים יירטטו רק בגנים מוכרים - הן ציבוריים והן פרטיים.

החוק קובע, שאם ילד לומד בגן בלתי טוהר,
אפשר לתבוע את ההורים לדין.

סר סריד:

סר אבידור:
סר החינוך והתרבות לא סס לפני טנה - וכן גם
הטנה - לקראת הצעת חוק זו, אבל לא היתה
ברירה אחרת. 600 אלף ל"י בתקציב זהו סכום נכבד, אבל זה לא רק ענין של
600 אלף ל"י. חברי ועדת החינוך והתרבות הסליצו, בעת הדיון על התקציב,
על הרחבת הטעיפים הזנת ילדים, חינוך גבוה, חינוך תיכון וכו', וכל זה
נצטבר לסכום גדול. כל נסיון למצוא קיטוצים לא יצליח; אני עוד חושש
שיחסר לנו.

ניסו לקטור את הענין בהסארות בכתה א'
ההסארות בכתה א', שנחקרת כעת על ידי ועדה, אינה קטורה דווקא בענין הגן.
הרבה ארצות נחנסו כבר בזה, והוכח שאין תמיד לקטור זאת בגן הילדים.

אשר לענין הטפקד: בטנה זו שלחנו תזכורת
ולא קיבלנו תשובה, בעיקר מגנים פרטיים. קיים חוק על טפקד, שעליו מטונה
טנה הלטה הטרקזית לסטיסטיקה, אשר טביא בחטבון קנסות ופאטרים על אי
טילוי הוראותיו, אבל גם קיבלנו אזהרה מהסתדרות הסורים שהדבר יכול להביא
לטייתה. בארצות הברית עושים טפקד אחת לטנתיים, אבל נוסף לזה יש להם
טספיר עובדים, באשר אחרי שלש תזכורות שולחים אדם לקבל פרטיים. לנו אין
אפטרות כזאת.

אשר לענינים האחרים שנתעוררו כאן -
פתיחת גנים חדשים, הכרה בגנים וכד' - כל אלה ענינים חשובים, אבל לא צריך
לדון בהם בקטר לחוק זה. יש גם דברים הטעונים תיקון תחיקתי, בחוק
הטנדטורי שאינו טתאים ביותר, ויש גם דברים שהם ענין של הטגחה ופיקוח.
הוא הדין לגבי הגנים הציבוריים, אם אנו רוצים לתת להם טעמד טטויים,
צריך לחטוב באיזה שופן תחיקתי בקבע זאת.

ס. פרסיץ:
אני טציעה שלקראת ישיבת הועדה בטבע
הבא, נטיל על כטה חבריים, ביחד עם
היועצים הטטפטטים, להכין את הצעות התיקונים הטוצעים, על טנת טכטליאת
הועדה נוכל לטיים בדיון בחוק.

סר החינוך פרופ' ב. דינור:
ברצוני להזכיר לחברי הועדה כי החוק
טוכרחים לקבל לפני הפגרא.

א. ברטו:
אני טציע שועדת הטטנה חורכב
טחה"כ פרסיץ, נצר, א. רוזיאל-נאור וארם.

הצעה נתקבלה

הוקטה ועדת טטנה לחוק ליטוד חובה (תיקון)
(ח'ראת טעה) בהרכב הבא: א. פרסיץ, ד. נצר,
א. רוזיאל-נאור וט. ארם.

היטיבה נועלה בטעה 11.00